

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

21 листопада 2019 року

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

21 листопада 2019 року

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2019

Проблеми лінгвістичної семантики: IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція (21 листопада 2019 року).

П 78 Збірник матеріалів. – Рівне : РДГУ, 2019. – 235 с.

The Problems of Linguistic Semantics : The 4th International Scientific and Practical Internet Conference (November 21, 2019). The Collection of Conference Proceedings. – Rivne : RSUH, 2019. – 235 p.

У збірнику матеріалів IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції “Проблеми лінгвістичної семантики” розглянуто низку питань, що стосуються актуальних проблем лінгвістичної семантики: когнітивної семантики, зіставної семантики, фонетичної, лексичної та граматичної семантики, семантики і прагматики мовних одиниць, семантики тексту і дискурсу, семантики і перекладу.

The Collection of Conference Proceedings “The Problems of Linguistic Semantics” focuses on the topical issues of Linguistic Semantics: Cognitive Semantics, Contrastive Semantics, Phonetic, Lexical and Grammatical Semantics, Semantics and Pragmatics of Linguistic Items, Semantics of Text and Discourse, Semantics and Translation.

УДК 81'37

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.

Відповідальний редактор – **Кучма Т.В.**, канд. філол. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Павлова О.І., канд. філол. наук, професор; **Аладько Д.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Калініченко М.М.**, канд. філол. наук, доцент; **Константінова О.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Павловська Л.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Тарасюк Н.Ю.**, канд. філол. наук, доцент; **Чеберяк А.М.**, канд. філол. наук, доцент.

Рекомендовано до друку вченою радою

Рівненського державного гуманітарного університету

(протокол № 9 від 31.10.2019 р.)

© Автори публікацій, 2019

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2019

ЗМІСТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ:
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ**

ЖУЙКОВА М.В.	СЛОВНИКОВА ДЕФІНІЦІЯ ЯК ВІДБИТТЯ МЕНТАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ	8
MANAKIN V.	HUMAN VALUES ACROSS LANGUAGES AND CULTURES	11
БОРИСОВА Н.В.	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ <i>ЧАРИ</i>	14
КАЛІНІЧЕНКО М.М.	ДОСВІД ПІВНІЧНОАМЕРИКАНСЬКИХ ФАХІВЦІВ ЩОДО ДОСЛІДЖЕНЬ ЛІТЕРАТУРНИХ ТА ГРАФІЧНИХ ПЕРСОНАЖІВ ЯК ОБ’ЄКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА	17
ШЕВЧУК А.В.	НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ	22
КІНАЩУК А.В.	КАТЕГОРІЯ ІРРАЦІОНАЛЬНОСТІ В АСПЕКТІ СИНЕРГЕТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ МОВОЗНАВСТВА	25
YODLOVSKA A.	THE HEARING DOMAIN IN THE STRUCTURE OF VOCABULARY DEFINITIONS	29
МАКОГІН С.І.	СЕМАНТИЧНІ ОЗНАКИ У ПАРАЛЕЛЬНОМУ АНГЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОМУ КОРПУСІ ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ	32

ПРОБЛЕМИ КОГНІТИВНОЇ СЕМАНТИКИ

ЛЕМІШ Н.Є., ЗЕРНЕЦЬКА А.А.	ФРЕЙМОВЕ МОДЕЛЮВАННЯ СИНТАКСИЧНИХ КОНЦЕПТІВ НА ОСНОВІ КОРПУСНОГО ПІДХОДУ	35
ШЕВЧУК Т.Б.	КОНЦЕПТ <i>СУМ</i> У ЛЕКСИЧНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	38
БАЗАЛІЙ І.В.	ОБРАЗНО-АСОЦІАТИВНИЙ ШАР КОНЦЕПТУ <i>ЩАСТЯ</i> У РОМАНТИЧНІЙ КОМЕДІЇ “DESTINATION WEDDING”	42
ВОРОНІНА- ПРИГОДІЙ Д.А.	КОГНІТИВНИЙ ПІДХІД У ТЕРМІНОЗНАВСТВІ	45
КОВАЛЬ Ю.Ю.	МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КОНЦЕПТУ <i>ЄВРОПА</i> У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	48
МУШИНСЬКА А.В.	КОНЦЕПТ <i>ДОЛЯ</i> ЯК СКЛАДОВА МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ	50

ПРОБЛЕМИ ЗІСТАВНОЇ СЕМАНТИКИ

ДЕМЕНЧУК О.	SEMANTIC DERIVATION OF VERBS OF LIGHT EMISSION	54
МІЗІН К.І.	АКТУАЛЬНІ СМИСЛИ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО КОНЦЕПТУ <i>ГОРДІСТЬ</i> НА ТЛІ СЕКУЛЯРИЗАЦІЇ БРИТАНСЬКОЇ, НІМЕЦЬКОЇ, УКРАЇНСЬКОЇ ТА РОСІЙСЬКОЇ ЛІНГВОКУЛЬТУР	57
ТОЛЧЕСВА Т.С.	ЛІНГВІСТИЧНІ УНІВЕРСАЛІЇ У ТИПОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	59
КОРОСТЕНСКИ Й.	ПРОЦЕСЫ КОНЦЕПТУАЛИЗАЦИИ И РОЛЬ АНТРОПОЦЕНТРИЗМА (НА МАТЕРИАЛЕ ЧЕШСКО-РУССКИХ СОПОСТАВЛЕНИЙ)	61
АЛАДЬКО Д.О.	МЕТОНІМІЧНА МОДЕЛЬ “ЧАСТИНА – ЦІЛЕ” В НОМІНАЦІЯХ ПОСУДУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	66
KHARLAY O.	ОНОМАСІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БАХУВРИХІ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	68
BAUZER A.	THE EPIDIGMATIC SEMANTIC DIMENSION: A CROSS-LINGUISTIC PERSPECTIVE	72
ЮРЧЕНКО Н.С.	СПІВВІДНОШЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ПОНЯТТЯ СЕМАНТИЧНОЇ СТРУКТУРИ СЛОВА	75
БОБЕШКО М.О.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>KNOW / ЗНАТИ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	78
БУТКЕВИЧ Д.С.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ (НА МАТЕРІАЛІ НОМІНАЦІЙ <i>GLAUBEN / ВІРИТИ</i>)	79
ВОРОНКЕВИЧ Ю.Ю.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>ВВАЖАТИ / CONSIDER</i> В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	81
ЛЕХ С.З.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>SUPPOSER / ПРИПУСКАТИ</i> В ФРАНЦУЗЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	84
ПАЮК В.Л.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>UNDERSTAND / РОЗУМІТИ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	86
ХОРОША О.М.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>IMAGINE / УЯВЛЯТИ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	87
ЯСІНСЬКА Т.А.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ <i>FÜHLEN / ВІДЧУВАТИ</i> В НІМЕЦЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	89

ФОНЕТИЧНА, ЛЕКСИЧНА І ГРАМАТИЧНА СЕМАНТИКА

ВОКАЛЬЧУК Г.М., ВОКАЛЬЧУК Є.Л.	НЕОЛОГІЧНІ ЕКСПЕРИМЕНТИ ПЕТРА ВЕЛЕСИКА	92
БІСОВЕЦЬКА Л.А.	СЕМАНТИКА СУБСТАНТИВНИХ ПРЕФІКСІВ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ	95
КОСТОЛОВИЧ Т.В.	ФОРМУВАННЯ АКЦЕНТУАЦІЙНИХ НОРМ У НАВЧАННІ УСНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	99
ЧЕБЕРЯК А.М.	СЕМАНТИКО-ГРАМАТИЧНА СУТНІСТЬ ПАРЦЕЛЯЦІЇ ЯК ЯВИЩА ЕКСПРЕСИВНОГО СИНТАКСИСУ	101
КУШНІРЧУК О.О.	MODALE BEDEUTUNGEN VON “LASSEN” IN DER DEUTSCHEN GEGENWARTSSPRACHE	104
МАЛАНЮК М.С.	ТОПОНІМИ КАНАДИ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ	108
ЛИТВИН К.І.	ШЕВЧЕНКОВИЙ НОВОТВІР <i>СНІГОКВІТ</i>: ОСОБЛИВОСТІ СЕМАНТИКИ ІЗ ПСИХОЛІНГВІСТИЧНОГО ПОГЛЯДУ	110
АЛАДЬКО О.Д.	МЕТОНІМІЧНІ МОДЕЛІ НОМІНАЦІЇ ОДЯГУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	113
ГАВРИЛЮК О.Є.	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТЕАТРАЛЬНОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	117
ДАНИЛЬЧУК А.А.	ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО- МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА ПРИКЛАДІ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ “ІМЕННИК”	119
IVANTSOVA M.O.	DIFFUSED ENGLISH ADVERBS OF TIME	122

СЕМАНТИКА І ПРАГМАТИКА МОВНИХ ОДИНИЦЬ

СІРАНЧУК Н.М.	МОДЕЛІ ПОРОДЖЕННЯ МОВЛЕННЕВОГО ВИСЛОВЛЮВАННЯ ТА ЇХНІЙ ЛЕКСИЧНИЙ АСПЕКТ	126
ГОЛОВЧАК Н.І.	PEJORATIVE BEDEUTUNG DER EIGENNAMEN	129
ZAVOLOTNA T.	NOMINATIVE PROCESS OF FASHIONSPEAK	133
ІВАНЧЕНКО М.Ю.	НАЦІОНАЛЬНА СПЕЦИФІКА МЕТАФОРИЧНОЇ АКТУАЛІЗАЦІЇ <i>ЗРАДИ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	136
ОРЕЛ І.І.	ФУНКЦІЇ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З ФОЛЬКЛОРНИМ КОМПОНЕНТОМ У ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЖАНРУ	138
ПАВЛОВСЬКА Л.О.	ОСОБЛИВОСТІ ПРАГМАТИКИ ВЕРБАЛЬНИХ ФОРМУЛ ПОБАЖАНЬ У РІЗНОСТРУКТУРНИХ МОВАХ	142

*IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
“ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ”*

ПАЛЬЧЕВСЬКА О.С.	ОСОБЛИВОСТІ СЕМАНТИКИ КУЛІНАРОНІМІВ В НАРОДНІЙ МОВІ XIX СТ.	146
KHRUSTYCH N.	LEXICAL ANALYSIS OF IDIOLECTS OF FEMALE POLITICIANS	148
ГУБИЧ П.В.	СЕМАНТИЧНЕ СЛОВОТВОРЕННЯ ПОЖЕЖНИХ ТЕРМІНІВ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ	152
ТУПАЛЬСЬКА Г.О.	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ІДЕЇ ВИЗНАЧЕННЯ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ПРИРОДИ, СТИЛЬОВОЇ СПЕЦИФІКИ ПЕРИФРАЗ	154
КОГАЄВСЬКА Ю.Р.	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ НА СТАРШОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ	157
БУЦЬ М.П.	СТРУКТУРНІ ПАРАМЕТРИ АНГЛІЙСЬКИХ АРХІТЕКТУРНИХ ТЕРМІНІВ	159
МАТВІЄВА С.Ю.	ПЕРЕДУМОВИ УТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ СФЕРИ ІНТЕРНЕТ КОМУНІКАЦІЙ	162
МОГЛЕВСЬКА М.А.	ОСОБЛИВОСТІ СЛЕНГУ ПІДЛІТКІВ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ДЖ. СЕЛІНДЖЕРА “ЛОВЕЦЬ У ЖИТТІ”)	164
СТЕПАНИШИН Р.В.	СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ПАРАМЕТРИ АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОСИСТЕМИ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА	167
ХУДЗІК С.М.	ПОХОДЖЕННЯ ТА СЕМАНТИКА ЛЕКСИКИ ФІТОНІМІВ	170
ЧУЧВИЧ О.В.	ЯВИЩЕ ПОЛІСЕМІЇ В АСТРОНОМІЧНІЙ ТА ПРАВООХОРОННІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ	172

СЕМАНТИКА ТЕКСТУ І ДИСКУРСУ

БАБЕЛЮК О.А.	РИЗОМА ЯК НЕЛІНІЙНИЙ ПРИНЦИП ПОБУДОВИ ПОСТМОДЕРНІСТСЬКОГО ТЕКСТУ	176
КУЧМА Т.В.	СЕМАНТИКА “БЕЗЗМІСТОВНИХ” ТЕКСТІВ	178
ЛЕВКОВЕЦЬ Н.П.	СЕМАНТИКА ТЕКСТУ	181
ГОРОХОВЦЕВА Є.В.	ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ “ДИСКУРС” ТА “ТЕКСТ”	184
АРТЕМОВА Ю.І.	СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОЇ ПАРАДИГМИ КОНЦЕПТУ <i>ВЕСІЛЛЯ</i> В РОМАНІ У. САМЧУКА “МАРІЯ”	186
ОБІДЕНКО А.В.	СЕМАНТИКА ЕВФЕМІЗМІВ У НІМЕЦЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	190
ТКАЧУК Т.В.	ФУНКЦІЇ ЕКСПРЕСИВНОГО СИНТАКСИСУ В ОПОВІДАННІ АРТУРА КОНАНА ДОЙЛЯ “ПІСТРЯВА СТРІЧКА”	192

НИКОНЮК А.С.	ЕПІТЕТИ В РОМАНІ О. УАЙЛЬДА “ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ”	195
SAGANOVSKA D.A.	GENRE AND STYLISTIC FEATURES OF V.WOOLFS NOVEL “TO THE LIGHTHOUSE”	197
ТРИГУБЕНКО Л.В.	ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ КАЗКИ-ФЕНТЕЗІ	200
СЕМАНТИКА І ПЕРЕКЛАД		
СЛАВОВА Л.Л.	ВІДТВОРЕННЯ КУЛЬТУРНО СПЕЦИФІЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У ПЕРЕКЛАДІ	203
КОНСТАНТИНОВА О.В.	ІМПЛІЦИТНИЙ КОНТЕКСТ І АДЕКВАТНИЙ ПЕРЕКЛАД	205
ПОПКО І.А.	ОСОБЛИВОСТІ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ПЕРЕКЛАДУ МОВНОЇ ГРИ	207
ОЛІЙНИК І.З.	ЛЕКСИЧНІ ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ ГЕНРІХА БЕЛЛЯ “ОЧИМА КЛОУНА”	210
ГРАБОВИЧ М.Ю.	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СИНТАКСИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В ПЕРЕКЛАДІ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ	211
БОБЕШКО М.О.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТВОРІВ ЕПІСТОЛЯРНОГО ЖАНРУ (НА ПРИКЛАДІ РОМАНІВ НІКОЛАСА СПАРКСА)	213
ЖИГАДЛО К.І.	ДО ПИТАННЯ ВІДТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ТЕКСТУ В АСПЕКТІ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА	215
БОЯРСЬКА А.Г.	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНІВ РОЗМІНУВАННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	217
ГОЛОВОРОДА Т.П.	СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ ПІСЕНЬ НА УКРАЇНСЬКУ ТА ПОЛЬСЬКУ МОВИ (НА МАТЕРІАЛІ АВТОРСЬКОЇ КАРТОТЕКИ ТЕКСТОВИХ ФРАГМЕНТІВ ПІСЕНЬ РЕПКОР ГУРТУ HOLLYWOOD UNDEAD)	220
МАКАРОВА О.С.	МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ НЕСПРОМОЖНОСТІ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	223
ПОЛІЩУК Р.В.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ФІЛЬМОНІМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	226
ПУНДИК Т.В.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКИХ КАЗОК НА АНГЛІЙСЬКУ МОВУ	229
ХАВИК А.П.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ АНГЛОМОВНИХ ПІСЕНЬ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ ПІСЕНЬ ЖАНРУ ПОП)	232

Розглянуті вище аспекти дослідження фразеологічної системи є базовими в процесі виявлення національно-культурної своєрідності фразеологізмів. Вони можуть бути визначені як основи для аналізу національної фразеології:

- визначення безеквівалентних екстралінгвістичних факторів, відображених у фразеології;

- виявлення стереотипів, символів, характерних для фразеологічної системи;

- розкриття національно-культурних конотацій ключових слів і концептів культури, закладених у фразеологізмах;

- виявлення особливостей національного членування мовної картини світу і особливостей функціонування національного менталітету як лінгвокреативного мислення.

Сукупне застосування лінгвокраїнознавчого, контрастивного, лінгвокультурологічного і когнітивного підходів може дати повну картину національно-культурних особливостей фразеологічної системи мови.

Список використаних джерел:

1. Жуйкова, М. В. (2007). Динамічні процеси у фразеологічній системі східнослов'янських мов. Монографія. Луцьк: Вежа.
2. Ковшова, М. Л. (1999). Как с писаной торбой носиться: принципы когнитивно-культурологического исследования идиом. Фразеология в контексте культуры. М.: “Языки русской культуры”, с. 164—172.
3. Кунин, А. В. (1986). Курс фразеологии современного английского языка. М: Высшая школа.
4. Телия, В.Н. (1986). Коннотативный аспект семантики номинативных единиц. М.: Наука.
5. Шаховский, В. И. (1989). Национально-культурная специфика эмоций в языке оригинала и ее отражение в языке перевода. Тетради переводчика, № 23, с. 74-83.

УДК 81-114.2

Кінащук А.В., аспірантка

*Рівненський державний гуманітарний університет
(Рівне, Україна)*

КАТЕГОРІЯ ІРРАЦІОНАЛЬНОСТІ В АСПЕКТІ СИНЕРГЕТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ МОВОЗНАВСТВА

До питання вивчення ірраціональних елементів людської свідомості неодноразово зверталися науковці різних часів та напрямів. Категорію ірраціональності по-різному інтерпретували у своїх роботах дослідники

порівняльно-історичної (В.фон Гумбольдт, Г.Штейнталь, О.Потебня, К.Гюбнер, К.Фосслер та ін.), структуралістської (К.Леві-Стросс, М.Фуко, З.Фрейд та ін.), комунікативно-функціональної (Н.Арутюнова, Дж.Брунер, І.Голубовська та ін.), когнітивної (Ж.Фоконьє, М.Тернер, О.Кубрякова, Р.Ленекер) парадигм. Не стали винятком й представники сучасної синергетичної парадигми мовознавства (О.Глазунова, Л.Піхтовнікова, В.Піотровська, В.Пашковський, В.Вілден, Б.Зернов, Р.Келер, А.Полікарпов та ін.), в основу дослідження яких було покладено вивчення ірраціональної сфери людської свідомості. Напрацювання синергістів спрямовані на пошук тих мовних засобів, за допомогою яких людина виражає незбагненну частину своєї свідомості.

У період становлення синергетичної парадигми (кінець ХХ ст.) вплив жорстких норм наукового дискурсу, логічних та понятійних компонентів у дослідженнях значно послабився. Тепер особистість опирається на абсолютно нові явища у пошукові рішення, які не можуть бути охоплені логікою, а провідна роль у дослідженнях відведена ірраціональній складовій пізнання.

С.Франк уводить до наукового апарату мовознавства три основних поняття з метою характеристики категорії ірраціонального у руслі синергетичної парадигми. Першим з трьох представлено поняття “незбагненого”, за допомогою якого науковець прагне відшукати адекватні слова для вираження ірраціонального, що є доступним для раціонального пізнання. У свою чергу за сферою раціонального стоїть певний “містичний досвід”, який С.Франк позначає за допомогою “трансраціональної реальності”, яка виходить за межі раціонального. Дослідник має на меті зрозуміти, як трансраціональна реальність може схарактеризувати категорію ірраціональності у понятійно-вербальних конструкціях, і для цього звертається до “металогічності” (третє поняття) – індивідуальності, надзвичайної змінності і трансформаційності, яка є вільною та не має обмежень. Для реалізації такого пізнання необхідним є метод антиномістичного монодуалізму: повноту знання може дати тільки єдність раціонального і містичного, монологічного та діалогічного, “чогось” та “нічого”. За С.Франком, антиномія представлена як межа раціональної думки, вершиною якої є точка дотику металогічної реальності і трансцендентного поняттєвого мислення (Гураль, 2018).

На думку В.Налімова, “сам процес мислення (набуття нових смислів) є інтуїтивним, а смисли уже задані у своїй потенційній, невиявленій формі” (Верещагин, 2012).

І.Верещагін роз'яснює такий інтуїтивний процес мислення, залучаючи півкулі людського мозку, де одна з них функціонує у раціоналістичному, логічному ключі, а інша – в інтуїтивістському, емоційному напрямі. При цьому між обома півкулями формуються зв'язки з метою передачі інформації. Емоційно-інтуїтивістський фон дослідження природи відводить суб'єкта пізнання у світ містики та надприродного. І.Верещагін переконує, що натхнення, інтуїція та ірраціональний компонент мислення приводять до осяяння і причетні до відкриттів, завдяки яким дослідник приходять до важливих наукових досягнень та парадигм. І якщо раціоналізм і логіка у своїй основі опираються на метод аналогій, то інтуїція й ірраціональне – на нестійкість, непередбачуваність, протиріччя явищ, змінність (Верещагін, 2012).

Таку нестійкість та непередбачуваність у подальших синергетичних дослідженнях презентують як компонент хаосу та нелінійності. Т.Домброван стверджує, що мова є відкритою та нелінійною системою, де кожна з її підсистем має цілий спектр можливостей розвитку. При цьому стабільність мовної системи є лише умовною, оскільки мова завжди динамічна. Саме така нестійкість мовної системи у синергетичній парадигмі обґрунтована поняттям ірраціонального хаосу, що приводить до якісних змін у системі. У такий спосіб відбувається осмислення фундаментального характеру незворотності еволюційних процесів та осмислення організаційної ролі категорії ірраціональності. Саме хаос та упорядкований рух С.Гураль тлумачить як два стани, у яких може перебувати одна і та ж система (у тому числі й мовна), однак тепер хаос розуміють не як кінцевий етап розвитку, а як джерело нового порядку (Гураль, 2007).

Відтак у сучасних синергетичних дослідженнях категорію ірраціональності інтерпретують як важливу складову, де випадковість та хаос виступають як самостійне начало, іманентна властивість нелінійного світу (разом із нелінійністю мови). С.Гураль стверджує, що динамічний хаос відкриває системність зовнішнього світу, забезпечуючи можливість отримання інформації в цілому завдяки комунікативній функції хаосу. Синергетичний підхід виявляє спонтанність у мовленні, дозволяє прослідкувати вплив комунікативної сфери на зміст мовленнєвих висловлювань. Розуміння мови та мовлення як нерівномірних нелінійних відкритих систем пов'язане з їхньою внутрішньою неоднорідністю, багатовимірністю, комунікативною відкритістю. Нелінійність мови як функціональної системи передбачає притаманну їй здатність до спонтанного

породження нових значень, слововживань, смислів у різних культурних контекстах (Гураль, 2007).

На противагу теорії хаосу, що є причиною спонтанності у мовленні, О.Князева та С.Курдюмов висувають на перший план феномен інтуїції, яка має можливості добудовувати візуальні структури (образи, ідеї, уявлення), які потім втілюються у мовленні. Дослідники вважають, що механізм інтуїції можна контролювати, активізуючи мимовільне формування структур за допомогою сенсорних та інтелектуальних ресурсів, однак в той же час інтуїція вказує на те, що неможливо вилучити емоційну сферу з інтелектуальної, а відтак і з процесу її вербальної реалізації (Панкратова, 2014).

І.Верещагін переконує, що синергетика може розглядати раціональне та логічне у взаємному розвитку з інтуїтивним та ірраціональним. Інтуїція постає як пульсація надсвідомості над самою свідомістю, розгортає та розкриває перед людиною справжнє різнобарв'я та поліфонію світу. Саме наука у радикальний спосіб сприяє становленню та збагаченню абстрактно-логічного мислення, роблячи його усе більш витонченим, аж до створення інтуїтивної логіки або відмови від логіцизму та раціоналізму як не повністю синергетичних елементів самоорганізації (Верещагін, 2012).

Таку ж позицію вбачаємо і у поглядах Е.Роттердамського, який відзначає, що розумна думка породжується з дурниці, раціональне – з абсурду, порядок – з безладу. Містика та ірраціональні висновки повинні розглядатися у контексті інтелектуальних антиномій та прагнень відзначити інтуїцію й ірраціональні можливості мислення людини, яка здійснює дослідження на межі своїх можливостей. Відтак, інтуїція та категорія ірраціональності стають більш дієвими, а тотальність у використанні раціональних структур у дослідженнях зникає (Верещагін, 2012).

У ХХІ ст. лінгвісти продовжують досліджувати синергетичні властивості мови, проникаючи у сферу незбагненого, що виражене вербально. Синергетична парадигма постає як прогресивний напрям мовознавства, що виявляє ірраціональні компоненти пізнання та змінює підходи дослідників на взаємодоповнюючі та взаємозалежні. Перспективи подальших розвідок вбачаємо у дослідженні категорії ірраціональності у межах філософського, історіографічного та психологічного аспектів.

Список використаних джерел:

1. Верещагин, И. (2012). Метафизика точных наук, синергетика. Березники. Відновлено з <http://textarchive.ru/c-1642757-pall.html>.
2. Гураль, С. (2007). Синергетика и линвосинергетика. *Вестник Томского государственного университета*, 302, 7-9.
3. Гураль, С., Петрова, Г., & Смокотин В. (2018). Выразить невыразимое: возможности синергетических усилий лингвистики и философии. *Язык и культура*. с. 6-18. Відновлено з <https://cyberleninka.ru/article/n/vyrazit-nevyrazimoe-vozmozhnosti-sinergeticheskikh-usiliy-lingvistiki-i-filosofii>.
4. Домброван, Т. (2013). Синергетична модель розвитку англійської мови. (Дис. д-ра філол. наук). Університет ім. І.І. Мечникова, Одеса.
5. Панкратова, С. (2014). Проблема соотношения рационального и иррационального в познавательной деятельности. (Дис. канд. філол. наук). Ульяновский государственный университет, Ульяновск.

УДК 81'37

Yodlovska A., Postgraduate Student
Lesya Ukrainka Eastern European National University
(Lutsk, Ukraine)

**THE HEARING DOMAIN IN THE STRUCTURE
OF VOCABULARY DEFINITIONS**

In recent decades, there has been an interest in linguistics in the perceptual vocabulary and the vocabulary of perception in general. Hearing plays an important role in the hierarchy of perceptual subsystems. Hearing is one of the main channels for the receipt of information about the world, a process that proceeds from psycho-physiological perception to complex mental activity that reflects the perception of reality. Verbs of sounding in Russia were studied by L. Vasilyev, V. Hak, O. Paducheva. However, this part of vocabulary has not been sufficiently studied and needs analysis in terms of anthropocentric linguistics.

Vocabulary with the semantics of auditory perception is infrequent and represented by a small number of sound adjectives, nouns, verbs of sound and occasionally other parts of speech.

We consider nominations with the semantic component “sound”, which are selected from the explanatory dictionaries of three languages (Russian, Ukrainian, English), including nouns (*гомон — гомін — din, всхлип — схлип — sob, вопль — голосіння — wail, возглас — вигук — exclamation, хрип — хрипіння — snore, шум — шум — noise, крик — крик — shout, шепот — шепіт — whisper*); the names of the musical instruments are a special group of nouns, for example, *тромбон —*

тромбон — *trombone*, *пианино* — *pianino* — *piano*, *флейта* — *flute*, *труба* — *trumpet* and other.; adjectives to describe the volume: *громкий* — *loud*, *тихий* — *quiet*, *звонкий* — *sonorous*, melody: *вибрирующий* — *vibrating*, *громогласый* — *vociferous*, *громовой* — *thunderous*, tone of voice: *дребезжащий* — *tremble*; verbs: *петь* — *sing*; *рычат* — *grizzle*, *орать* — *bawl*, *кричат* — *shout* — *чихать*; adverbs: *тихо* — *quietly*, *громко* — *loudly*, *бесшумно* — *noiselessly*.

Sources of sounds are the natural environment (noise, vocalization of animals) and the products of material and spiritual culture (transport, instruments and mechanisms, musical instruments). Having analyzed dictionaries in three languages, we have identified the following sound sources:

- **A person**, for example, *ахать* — издавать резкий и громкий звук (ОШ, с. 50), *ухнуть* — издавать восклицание “ух”, крик, похожий на “ух” (БАС, т. 16, с. 1101), воскликнуть “ах”, выражая какое-л. чувство: удивление, восторг, печаль, сожаление и т. п (МАС, т. 1, с. 52), *хохотать* — громко смеяться (МАС, т. 4, с. 623), *laugh* — to make sounds with your voice, usually while you are smiling, because you think something is funny (LD).

- **Animals**: *блеять* — издавать блеяние (крик овец и коз) (МАС, т. 1, с. 98), *bleat* — to make the sound that a sheep or goat makes (LD), *выть* — издавать вой (МАС, т. 1, с. 288), *лаять* — издавать лай (о собаке, лисице и некоторых других животных) (МАС, т. 2, с. 166), *реветь* — издавать рев (о животных) (МАС, т. 3, с. 691), *рычат* — издавать громкие, низкого тона, угрожающие звуки (о животном) (МАС, т. 3, с. 747), *тявкать* — отрывисто лаять (о собаке, лисице) (МАС, т. 4, с. 435), *кукарекать* — издавать крик “кукареку” (о петухе) (МАС, т. 2, с. 146), *куковать* — издавать крик “ку-ку” (о кукушке) (МАС, т. 2, с. 146).

- **Water**: *журчат* — *babble*, *булькать* — *gurgle*, *хлюпать*, *плескать* — *squish*, *журчат* — производить монотонный булькающий звук, шум (о текущей воде) (МАС, т. 1, с. 489), *babble* — (of streams, birds, etc) to make a low murmuring or bubbling sound (CD), *клокотать* — бурлить, кипеть, бить ключом (о воде, жидкости) (МАС, т. 2, с. 59), *булькать* — издавать характерные для воды или другой жидкости звуки, когда она течет тонкой струей в сосуд или выливается из него, а также издавать звуки подобные им (МАС, т. 1, с. 124), *хлюпать* — издавать характерные чавкающие звуки (о грязи, жиже, воде) (МАС, т. 4, с. 607), *плескать* —

находясь в движении, ударяясь обо что-л, производить шум, плеск (о воде, жидкости) (МАС, т. 3, с. 139).

• **Objects**, for example, *звякать* — издавать резкий и отрывистый звенящий звук (ОШ, с. 550), *тенькать* — издавать звенящий прерывистый звук (ОШ, с. 1993), *дребезг* — громкое дребезжание, звяканье (ОШ, с. 426), *бряцать* — издавать звенящие звуки при ударе (о металлических предметах, струнах) (МАС 1, с.120).

In many cases, the hearing domain is verbally descriptive, often by including exclamations in the structure of the definitions: *крякать* — издавать крик “кря-кря” (об утке) (МАС, т. 2, 142), *кукарекать* — издавать крик “кукареку” (о петухе) (МАС, т. 2, с.146), *куковать* — издавать крик “ку-ку” (о кукушке) (МАС, т. 2, с. 146), *цвірінькати* — видавати звуки “цвірінь-цвірінь” (про горобців та деяких інших птахів) (СУМ, т. 11, с. 186), *ухати* — вигукувати “ух” (СУМ, т. 10, с. 526), *cuckoo* — the call of a cuckoo, which sounds somewhat like its name (WD). In other cases, the sounds are presented prototypically, for example, *булькать* — издавать характерные для воды или другой жидкости звуки, когда она течет тонкой струей в сосуд или выливается из него, а также издавать звуки подобные им (МАС, т. 1, с. 124), *bubble* — to make the sound that water makes when it boils (LD), *croak* — to make a deep low sound like the sound a frog makes (LD).

Actually sound adjectives form the central part (the core) of the mode of “hearing”: *гучний* — *громкий* — *loud* або *тихий* — *тихий* — *quiet*. On the near circumference, we find specific sound adjectives, the main differential seme of which is *гучний* or *тихий* and specific semantic component. It is *оглушительный, громовой, звонкий, звучный, резкий, голосистый, зычный* for “гучного”. It is *неслышный, безмолвный, молчаливый, хриплый, силый, негромкий, незвонкий* for lexical token “*тихий*”. In many cases, the interpretation of sound verbs is represented by nouns of sound, and this requires reference to the meaning of these nouns, e.g. *мычать* — издавать мычание (МАС, т. 2, с. 318), *мурлыкать* — издавать мурлыканье (МАС, т. 2, с. 312), *мяукать* — издавать мяуканье (МАС, т. 2, с. 321), *квакать* — издавать кваканье (МАС, т. 2, с. 43), *хрюкать* — издавать хрюканье (МАС, т. 4, с. 628).

An analysis of the structure of definitions of the tokens belonging to the “hearing” domain showed that they were represented by sound adjectives, verbs, nouns and other parts of speech. Lexicographers often use a descriptive method of verbalizing a receptive trait or use a prototype to show a perceptual sign.

References:

ОШ — Ожегов, С. И., Шведова, Н. Ю. Толковый словарь русского языка / Российская АН; Российский фонд культуры. Москва : АЗЪ, 1994.

СУМ — Словник української мови : в 11 т. Київ : Наукова думка, 1970–1980.

МАС — Словарь русского языка : в 4 т. / под ред. А. П. Евгеньевой. Москва: Русский язык, 1985–1988.

БАС — Словарь современного русского литературного языка : в 17 т. / Ленинград : Изд-во Академии наук СССР, 1950–1965.

CD — Collins English Dictionary. [Electronic resource] URL : <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english> (accessed on October 10, 2019). Title from the screen.

LD — The Longman Dictionary of Contemporary English [Electronic recourse] URL : <http://www.ldoceonline.com/> (accessed on October 10, 2019). Title from the screen.

УДК 81'33

Макогін С.І., студентка

*Національний університет “Львівська політехніка”
(Львів, Україна)*

**СЕМАНТИЧНІ ОЗНАКИ У ПАРАЛЕЛЬНОМУ
АНГЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОМУ КОРПУСІ ТЕХНІЧНИХ
ТЕКСТІВ**

Синтаксична розмітка при автоматичному опрацюванні тексту може бути здійснена з різним ступенем деталізації та глибини виконання, але будь-які завдання зупиняються перед семантичним бар'єром. Відсутність повних описів семантики природних мов не дозволяє позбутись цього бар'єру. Семантична розмітка українськомовного тексту проходить в лабораторії комп'ютерної лінгвістики Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Це є четвертий етап представлення інформації про одиниці Корпусу. Попередні три етапи стосуються граматична розмітка: Першим етапом є морфологічна розмітка, коли кожній словоформі приписується морфологічний код частини мови і категоріальних ознак, (<http://www.MOVA.info>.) Другим – синтаксична розмітка, ціль якого змоделювати синтаксичну структуру вхідного речення на рівні словосполучень і приписати інформацію про типи синтаксичних зв'язків, а також побудувати дерево залежностей речення. Третім – сегментування словоформ на морфи. Усі етапи є формалізовані, супроводжуються кількісними характеристиками – абсолютними частотами. Для морфологічного розмічування важливим є етап зняття граматичної і лексико-граматичної омонімії, який